

REČ UREDNIKA

Istoričari su ljudi koji se u svojoj profesiji stalno susreću sa idejom prolaznosti i njenim ključnim simbolom – smrću! Iz tog zajedništva sa svetom mrtvih nastaje pojam sećanja i znanje koje baštinimo o drugima i nama samima.

Čudovišni zločini koji su počinjeni u prošlosti, ravnodušnost živućih koja ih prati, utemeljena u neznanju i odsustvu saosećanja, teraju istoričare da preuzmu odgovornost za svoja znanja o istoriji.

U ime te odgovornosti, Istorijski arhiv Beograda želi da vas podseti na postojanje fabrika smrti na teritoriji grada Beograda, koje, zajedno sa evropskim logorima od Norveške do Grčke, čine jedinstvenu mrežu nemačkog okupacionog sistema. Reč je o koncentracionom logoru Beograd–Banjica za koji se pretpostavlja da je, u periodu 1941–1944. godine, zatočio oko 30.000 ljudi. Po banjičkim knjigama pritvorenika evidentirano je 23.244 logoraša, a njih 4.286 je izgubilo život.

Muškarci, žene, deca svih starosnih doba, različitih nacionalnosti.

Postoje vrednosti koje su za čoveka, u dugoj vertikali njegovog istorijskog trajanja, neprolazne. One ga motivišu da se neprestano usavršava, preispituje, drugim rečima traga za formulom kako da postane ČOVEK, u skladu sa humanističkim idealom kojeg je sam civilizacijski proklamovao. Ili, kako bi to objasnila istoričarka Agneš Heler, postoji jedna želja koju ne mogu poništiti druge želje: da učestvujemo u odgovornosti našeg zajedništva. Možemo živeti poštenim životom – zašto da ne pokušamo?

*Dr Branka Prpa
direktorka Istorijskog
arhiva Beograda*